

Številka: 371-17/2018/93 – 00191669

Datum: 22. 6. 2018

Zadeva: **Zapisnik informativnega dne Dogovor za razvoj regij – drugo povabilo;**
PN 4.4. - Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti, z dne 20. 6. 2018

Na informativnem dnevu v okviru drugega javnega povabila razvojnim svetom regij za dopolnitev Dogovora za razvoj regije, za prednostno naložbo 4.4. - Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti (v nadaljevanju: PN 4.4.) je bilo uvodoma izpostavljeno, da je potrebno že danes pričeti s prvimi koraki priprave projektov za gradnjo regionalnih kolesarskih povezav po Sloveniji, da bomo lahko uspešno črpali sredstva, ki so za ta namen dodeljena v tej finančni perspektivi. Desetletja smo se v Sloveniji trudili, da bi kolesarji dobili boljšo infrastrukturo, danes pa imamo izjemno priložnost urediti 1000 km regionalnih kolesarskih povezav, na podoben način, kot se je v prejšnji finančni perspektivi izvajalo z gradnjo daljinskih kolesarskih povezav pod okriljem Direkcije RS za infrastrukturo (DRSI).

Ključni strateški okvir za izvedbo naložb v okviru Dogovora za razvoj regij (v nadaljevanju: DRR) na PN 4.4. so postavile Celostne prometne strategije (v nadaljevanju: CPS), ko so se stvari začele postavljati sistemsko. Zgodil se je preskok v tej finančni perspektivi, ko se je najprej namenilo preko 40 mio EUR za ukrepe trajnostne mobilnosti, in sicer: 21 mio EUR za ukrepe trajnostne mobilnosti v mestnih občinah v okviru mehanizma CTN, 20 mio EUR za ukrepe v okviru odprtega Javnega razpisa za sofinanciranje ukrepov trajnostne mobilnosti (JR-UTM_1/2017), ki daje možnost občinam izvedbo drobnih ukrepov trajnostne mobilnosti, tudi kolesarskih povezav, znotraj mestnih naselij. V okviru DRR je bilo v prvotni splošni delitvi sredstev za PN 4.4. sprva namenjeno 23 mio EU sredstev in 5 mio sredstev iz proračuna RS, čemur se je dodalo še približno 100 mio EUR dodatnih pravic porabe. Ta trenutek govorimo o izjemni priložnosti za izvedbo 1000 km regionalnih kolesarskih povezav, od katerih bo vsaj 1/3 ločenih povezav, ki bodo zgrajene varno in po najboljših standardih. Sklenitev DRR je v zaključevanju, v podpisovanju so še zadnji dogovori. V prejšnji finančni perspektivi je DRSI izpeljala projekte za 45 km ločenih daljinskih kolesarskih povezav, zato je 1000 km novih kolesarskih povezav na območju slovenskih regij visoko zastavljen cilj, a kljub temu dosegljiv. Spodbujalo se bo, da bodo speljani dobri projekti, ki izpolnjujejo vse naslednje pogoje:

- ✓ zagotavljajo dnevno mobilnost,
- ✓ zmanjšujejo ogljični odtis v mestnih in zalednih naseljih,
- ✓ zmanjšujejo delež dnevnih prevozov v mestna središča z motornimi vozili in jih zamenjujejo s trajnostno mobilnostjo,
- ✓ zagotavljajo zveznost povezav – iz ciljnega mestnega središča proti okoliškim, zalednim naseljem.

Ključni datum, do katerega morajo biti projekti v okviru podpisanih DRR pripravljene, je 30. 9. 2020, ko mora biti s strani vlagateljev pripravljena popolna vloga za neposredno potrditev operacije faze, da se lahko projekti potrdijo in sredstva črpajo še v tej finančni perspektivi. K ustreznemu projektiranju in gradnji regionalnih kolesarskih povezav po najboljših standardih bo v veliko pomoč tudi nedavno sprejet Pravilnik o kolesarskih povezavah (Uradni list RS, št. 29/18), ki je med drugim predpisal tudi kataster kolesarskih povezav, ki ga v Sloveniji trenutno še nimamo.

V nadaljevanju so bili predstavljeni pogoji in upravičeni stroški v okviru projektov PN 4.4 na podlagi DRR. Preko javnega povabila v okviru DRR se na področju PN 4.4. financirajo:

- ✓ regionalne kolesarske povezave za zagotavljanje trajnostne mobilnosti (prejeto 63 projektnih predlogov),
- ✓ ukrepi za zagotavljanje e-mobilnosti (prejeta 2 projektna predloga).

Vsi cilji ukrepov v okviru projektov se morajo navezovati na sprejete CPS mestnih naselij. Ta pogoje izpolnjuje več kot 70 naselij. Cilj poti dnevnega migranta je vedno mestno središče oz. drug cilj v okviru mestnega naselja (obratna cona, trgovski center, šolski center,...).

Ključni pogoj, ki ga morajo posamezni projekti zagotavljati, je zveznost kolesarskih povezav, predstavljeni so bili primeri zveznosti povezav in možni cilji poti. Drugi ključni pogoj je zagotavljanje 1/3 ločenih kolesarskih povezav v skladu s Pravilnikom o kolesarskih površinah (Uradni list RS, št. 36/18), ki se bo pričel uporabljati avgusta 2018. Za potrebe zagotavljanja zveznosti kolesarskih povezav, lahko le-te potekajo tudi po lokalnih cestah, na katerih je hitrost in obremenjenost ceste nizka (omejitev hitrosti na največ 70 km/h in nizek PLDP). V primerih, ko del povezave poteka po lokalnih cestah, je potrebno strokovno mnenje presojevalca varnosti lokalnih cest za namen izvedbe kolesarske povezave, ki ne more potekati ločeno. Predstavljeni so bili tudi ukrepi umirjanja prometa na lokalnih cestah, ki se v okviru projekta izvedejo v skladu s tehničnimi specifikacijami za ceste TSC 03.800 : 2009 in TSC 02.203 : 2009, ter upravičeni in neupravičeni stroški v okviru projektov PN 4.4. na podlagi DRR.

Nadalje so bili predstavljeni postopki za pripravo popolne vloge ter sestavni deli vloge za neposredno potrditev operacije:

- ✓ projektna dokumentacija (glede na to, ali gre za investicijsko vzdrževalna dela ali vzdrževalna dela v javno korist) in
- ✓ investicijska dokumentacija (v skladu z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ ali Uredbo o metodologiji priprave in obravnave investicijske dokumentacije na področju državnih cest in javne železniške infrastrukture, glede na to, ali gre za gradnjo povezave na lokalnih ali državnih cestah).

Glede CPVO, PVO, OVS bodo z zapisnikom posredovana dodatna pojasnila, usklajena z dogovorom na usklajevalnem sestanku med MOP in SVRK.

Sofinanciranje projektov se zagotovi v 100-odstotnem deležu upravičenih stroškov, pri čemer so upoštevajo upravičeni stroški, nastali v obdobju od 1. 1. 2014 do 30. 9. 2023, ko morajo biti vsi računi plačani. Poudarjeno je bilo, da pomeni **1 projekt = 1 NRP = 1 investicijska dokumentacija**. V kolikor predlog projekta v DRR vključuje več povezav, se lahko projekt prijavlja ločeno po povezavah – posamezna vloga za vsako povezavo –1 povezave ni možno deliti na odseke in jo prijavljati z več kot 1 vlogo.

Dodatne uskladitve s SVRK in MF po informativnem dnevu: Za isto povezavo se lahko vloži več vlog, vendar največ eno v 12 mesecih. Investicijska dokumentacija za projekt mora biti še vedno ena, razdeljena na faze, ki se pokrivajo z vlogami. Iz investicijske dokumentacije mora biti jasno razvidna vsebinska in finančna delitev po fazah.

V kolikor kolesarska povezava poteka preko več občin, se določi nosilno občino, ki je tudi edini upravičenec do sredstev, med vključenimi občinami pa se sklene Pogodbo o medsebojnem

sodelovanju pri skupni izvedbi operacije (POMSSIO), v katerem se določijo obveznosti vključenih občin in potek financiranja. V primeru POMSSIO nosilna občina (oz. DRSI) prevzame koordinacijo projekta in je edini možni vlagatelj ZZI. V informacijskem sistemu organa upravljanja (eMA) pa se bo lahko na operacijo dodalo tudi druge vlagatelje listin (posamezne občine), ki bodo vnašale listine (stroške) glede na delitev stroškov operacije po občinah iz POMSSIO. Iz skupnega javnega naročila mora biti jasno razvidna delitev stroškov po posameznih občinah.

Osnutek POMSSIO bo oblikovan in posredovan predstavnikom regij.

Dodatne uskladitve s SVRK po informativnem dnevu: Za SVRK je merodajen partnerski sporazum (konzorcijska pogodba), ki nadomesti POMSSIO, in se ga sklene po odločitvi o podpori operacije.

Sledila je predstavitev gradnje državnih kolesarskih povezav s strani DRSI, s poudarkom na posebnostih, ki veljajo pri izvedbi investicijskih vzdrževalnih del in izvedbi vzdrževalnih del v javno korist na javnih cestah. Predstavljena je bila zgodovina Zakona o graditvi objektov, ki je pripeljal do sprememb in dopolnitev Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 36/14 – odl. US, 46/15 in 10/18), kot velja danes. Za izvedbo investicijskih vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist je način in postopek odobritve projektne dokumentacije, vrsta in način izvedbe, način in postopek nadzora nad izvedbo, način in postopek pregleda ter način in postopek prevzema predpisan s podzakonskim aktom Pravilnikom za izvedbo investicijskih vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist na javnih cestah (Uradni list RS, št. 7/12). Pravilnik se uporablja tudi pri novogradnji ali rekonstrukciji javne ceste, za katero je bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje in je potrebno novozgrajeno ali rekonstruirano cesto predati v začasno uporabo še pred dokončanjem vseh del, predvidenih z gradbenim dovoljenjem. V zaključnem delu predavitve so bile predstavljene že zgrajene in predvidene kolesarske povezave pod vodenjem DRSI ter načrtovan 6 letni drsni plan za kolesarsko infrastrukturo, ki ga je sprejela Vlada RS.

Razprava:

1) Vprašanje: V Občini Vrhnika imamo projekt predviden v 4 fazah - katera dokumentacija je potrebna, da bo prijava projekta pravilna? Ali lahko prijavimo posamezno fazo?

Odgovor: Če faze projekta predstavljajo posamezne odseke 1 povezave, se le-ti ne prijavljajo kot ločene vloge (1 projekt = 1 vloga). 1 povezava predstavlja 1 projekt.

Vprašanje: Eno fazo lahko pričnemo izvajati, medtem ko imajo ostale faze pravno premoženjske težave – skupaj faze zagotavljajo zveznost projekta, vendar, če bomo morali čakati na to, da so vse faze v enaki pripravljenosti, se bojimo, da ne bomo uspeli v zastavljenem roku izvesti vseh faz. Če ne moremo prijaviti posamezne faze, menimo, da zna to predstavljati težavo tudi za vas.

Odgovor: Izhodišča za projekt (projektne dokumentacija, investicijska dokumentacija) morajo biti pripravljena na ravni celega projekta, celotne povezave. Projekt se lahko izvaja v fazah, vendar je prijava projekta možna z eno vlogo za neposredno potrditev operacije.

Dodatne uskladitve s SVRK in MF po informativnem dnevu: Za isto povezavo se lahko vloži več vlog, vendar največ eno v 12 mesecih. Investicijska dokumentacija za projekt mora biti še vedno ena, razdeljena na faze, ki se pokrivajo z vlogami. Iz investicijske dokumentacije mora biti jasno razvidno vsebinska in finančna delitev po fazah.

2) Vprašanje: Ali lahko pričnemo z izvedbo projekta že naslednje leto, tudi če bo vloga za neposredno potrditev operacije vložena šele 30.9.2020?

Odgovor: Upravičeni stroški so od 1.1.2014 do 30.9.2023, torej lahko pričnete z gradnjo delati že danes, vendar projekt ne sme biti zaključen pred oddajo in potrditvijo vloge (odločitev o podpori projekta). Zadnji račun ne sme biti plačan pred potrditvijo vloge (v praksi je običajno objekt predan v uporabo, nato sledi zadnji obračun situacije). Dovoljenja, ki jih je v teh primerih možno izdati, so dovoljenja z omejeno uporabo – formalno bo objekt šel v uporabo, ne bo pa še končan, takšno dovoljenje lahko velja tudi do 2 leti. Končni obračun je izdan po izdaji takšnega dovoljenja.

- 3) Vprašanje: V DIIP imamo predvideno gradnjo v letu 2020. Ali lahko kljub terminskemu načrtu v DIIP že prej začnemo graditi, npr. v letu 2019?

Odgovor: Da.

- 4) Vprašanje: Ali lahko vloge oddamo že v letu 2019, če imamo vse predpripravljeno?

Odgovor: Da, želimo si, da bi bile vloge za neposredno potrditev operacije oddane že veliko pred končnim rokom, a mora biti POMSSIO v primeru poteka preko več občin sklenjen. V POMSSIO občine nastopajo skupno, nosilna občina ali v nekaterih primerih DRSI je edini upravičenec, preko katerega potekajo finančne transakcije. Nosilna občina nato na podlagi določb v POMSSIO prejete transakcije razdeli med ostale občine, ki so vključene v POMSSIO. Za izbor izvajalca se izvede skupno javno naročilo.

Dodatne uskladitve s SVRK po informativnem dnevu: Po izdaji odločitvi o podpori operacije se namesto POMSSIO sklene partnerski sporazum (konzorcijska pogodba), ki je obvezna za določitev razmerij in finančni transakcij med partnerji.

- 5) Vprašanje: Mestna občina Murska Sobota in Občina Puconci imata skupaj projekt izvedbe kolesarske regionalne povezave. Del te povezave predstavlja varovani pas državnih cest, del je izven pasu državnih cest. Poraja se nam vprašanje, kdo je tisti, ki bo izvedel razpis, saj bo zemljišča potrebno pridobiti v obeh občinah? Nadalje se sprašujemo tudi, kdo bo potem vzdrževal povezavo in kako se bo razdelilo prejemanje transakcij in delitev stroškov vzdrževanja.

Odgovor: Nosilna občina je Mestna občina Murska Sobota, lahko pa se v primerih, kjer je to možno in smiselno, v POMSSIO dogovori o posameznih elementih investicije in plačnikih posameznih delov. Normalno je, da nakup zemljišča, ki leži na območju Občine Puconci, izvede Občina Puconci. Sredstva, ki jih nosilna občina kot edina upravičenka prejme za nakup tega zemljišča, se Občini Puconci nakaže v roku, določenem v POMSSIO.

Vprašanje: Razumemo, da se skupna projektna dokumentacija za celotno povezavo izvede preko skupnega javnega naročila. Ne razumemo pa, zakaj ni možno, da bi vsaka občina izvedla svoje javno naročilo za gradnjo tistega dela povezave, ki poteka po območju iste občine? V nasprotnem primeru mora nosilna občina poskrbeti za vse sama in zalagati sredstva za vse občine. Kako bo nosilna občina celotno investicijo financirala sama in kaj v primeru, da se pri projektu, ki ga imajo občine A, B in C, občina C zaradi nepredvidenih okoliščin svojega dela povezave ne izvede, s čimer projekt ne izpolnjuje več pogoja glede zveznosti povezave?

Odgovor: Ob pripravi projektna dokumentacije morajo biti vsa zemljišča urejena, ravno zato, da se izognete morebitnim težavam na pravno-premoženjskem področju. En izvajalec mora zgraditi celotno povezavo, torej mora biti skupno JN, ki ga izvede nosilna občina ali v nekaterih primerih DRSI (DRSI v tem primeru vloži tudi vlogo). S tem zagotavljamo zveznost povezave.

Dodatne uskladitve po informativnem dnevu: Ni nujno, da nosilna občina financira celotno investicijo. V POMSSIO in ob izvedbi skupnega JN se dogovori, da vsaka občina plačuje stroške, ki nastanejo z gradnjo povezave na njihovem ozemlju, jih kot vlagatelj listin v eMO tudi vnese, nosilna občina pa za vse občine skupaj odda ZZI z več listinami. Na podlagi povrnjenih sredstev s strani ministrstva, mora nosilna občina v roku prenakazati deleže sredstev vključenim občinam iz POMSSIO.

Vprašanje: Kaj v primerih, ko ima del povezave že izdelano projektno dokumentacijo, drugi del pa še ne?

Odgovor: V teh primerih lahko izvedete projektiranje posebej za del, ki še ni sprojektiran, vendar prijava gre še vedno preko 1 vloge za neposredno potrditev operacije. Združitev finančnega dela.

- 6) Vprašanje: Govorili ste o primerih, ko je nosilna občina edini upravičenec. Kako je potrebno ravnati v primeru, ko gre za izgradnjo daljinske kolesarske povezave, kjer je nosilec in verjetno upravičenec DRSI – kakšne so naloge in vloga sodelujoče občine pri takšnem projektu? Kdo izvede javno naročilo in vloži vlogo?

Odgovor: Vse izvede DRSI, tudi skupno javno naročilo in vlogo za neposredno potrditev operacije. Občina sodeluje pri relevantnih postopkih, predvsem pri pridobivanju zemljišč in komunikaciji z lastniki.

- 7) Vprašanje: Zakaj ni možno v teh primerih opredeliti skupine projektov, kjer so vse vključene občine upravičenke, kot je bila praksa v prejšnji finančni perspektivi? Kako bi najbolj enostavno rešili težavo s skupnim javnim naročilom in transakcijami preko nosilne občine?

Odgovor: Gre za zagotovitev vsebinske ustreznosti projekta glede na postavljene pogoje v povabilu. Samo z 1 projektom in 1 vlogo lahko najbolj optimalno in pregledno zadostimo vsebinskim pogojem, kot je npr. zveznost. Tehnično ozadje tako zastavljenih projektov, predvsem potek transakcij od nosilne občine do ostalih vključenih občin, bo potrebno še doreči. Upoštevati pa moramo tudi definicijo Ministrstva za finance, ki pozna le dva pojma: projekt in celovit projekt – slednji pomeni skupek dveh ali več projektov, ki imajo odprte svoje postavke v NRP.

Dodatne uskladitve po informativnem dnevu: POMSSIO v veliki meri rešuje ta izziv. Še vedno velja skupno javno naročilo, razen v primeru gradnje kolesarske povezave v sklopu večjih drugih investicijskih projektov občine, DRSI, ... V primeru ostalih občinskih investicij, v sklopu katerih bi se izvedli tudi krajši odseki prijavljene kolesarske povezave, bo možno kot upravičene stroške dodatno uveljavljati odseke kolesarskih povezav, ki ne bodo zajeti v JN za prijavljeno kolesarsko povezavo, v primerih, da:

- kolesarska infrastruktura predstavlja manj kot 20% vrednosti investicije ali
- investitor (naročnik pri JN) ni upravičenec do sofinanciranja kolesarske infrastrukture (npr. rekonstrukcije križišč na državnih cestah znotraj naselij (investor DRSI), občine kot upravičenci pa sofinancirajo investicijo v kolesarske površine)

- 8) Vprašanje: Ali bodo pogodbe z lastniki zemljišč povsod zadostovale?

Odgovor: Pogodbe z lastniki zemljišč bodo zadostovale le pri tistih kolesarskih povezavah oz. odsekih povezav, ki potekajo po državnih cestah (drugi odstavek 45. člena ZCes-1).

9) Vprašanje: Kdaj v spremembo Dogovora – takrat, ko se trase spremenijo, ko ne povezujejo več istih krajev? Kaj v primeru krajšanja povezav, ko je projekt že potrjen?

Odgovor: Sprememba Dogovora je potrebna takrat, ko spremenjena povezava ne bo povezala več istih krajev. Če bo v teh primerih povezava prekinjena (npr. manjka vmes 50 m kolesarske povezave), s tem ne bo več zagotovljena zveznost kolesarske povezave, zato del, ki ne bo več zvezno povezan na mestno naselje s sprejetim CPS, ne bo upravičen do sofinanciranja preko DRR.

10) Vprašanje: Vzdrževalna dela v javno korist – večji del poteka po privatnih zemljiščih, katerih lastniki so agrarne skupnosti, ki ne morejo nastopati kot poslovni subjekt, kako z njimi urediti zemljišča? Kako v primeru gozdnih cest?

Odgovor: Potrebno urejati od primera do primera. Gozdna cesta se kategorizira po Zakonu o gozdovih, znotraj katerega je bila sprejeta sprememba, da kolesarske povezave lahko potekajo po gozdnih cestah, saj tam načeloma ni potreben gradbeni poseg. V kolikor je gradbeni poseg potreben, je potrebno urediti pravno-premoženjske zadeve. Na gozdni cesti, ki je urejena kot del kolesarske povezave, ne sme biti tabla o vožnji na lastno odgovornost, takšen odsek ni upravičen znotraj povabila.

Dodatne uskladitve po informativnem dnevu: *Upravičenec naj predloži sklep upravnega odbora agrarne skupnosti ter notarsko overjeno izjavo upravičenca projekta (občine oz. DRSI), da bo v primeru zahteve lastnikov zemljišča v lasti agrarne skupnosti po spremembi namena, zagotovil nadomestna zemljišča oz. zagotovil odškodnino ter izpeljal postopek razparcelacije in vpis lastnine v zemljiško knjigo.*

Vprašanje: Kako ravnati v primeru javnih poti?

Odgovor: Skladno z Zakonom o cestah in podzakonskimi akti.

11) Vprašanje: Glede CPVO - ali to velja le zunaj naselij oz. ali v primeru znotraj naselij ta presoja ni potrebna?

Odgovor:

V kolikor ne posegata izven varovalnega pasu cest in je povezava dolga do 10 km, v vlogi (Priloga 2, poglavje F3.2.) navajajte: »Pri projektih kolesarskih povezav, ki se urejajo v sklopu obstoječih cest v okviru vzdrževalnih del, to je brez gradbenega dovoljenja, pri čemer ne posegajo izven varovalnega pasu ceste ter v dolžini manj kot 10 km, predhodni postopek PVO ni potreben. Vlagatelj mora v teh primerih v vlogi predložiti ustrezna pojasnila oz. utemeljitve glede neizvedbe predhodnega postopka.

Če se posega izven varovalnega pasu cest in je dolžina kolesarske povezave do 2 km:

»Za projekt 'Ureditev kolesarske povezave od kraja A do kraja B' predhodni postopek PVO ni bil izveden, saj za to, v skladu z Uredbo o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15 in 26/17), oziroma Prilogo 1 uredbe, ni potrebe.

Pri projektu gre za ureditev prometnih površin kolesarje ter rekonstrukcijo križišč v okviru cestnega telesa obstoječe ceste, katere skupna dolžina ne presega 2 km. Pri posegu torej ne gre za 'rekonstrukcijo obstoječe ceste izven varovalnega pasu, tako da skupna neprekinjena dolžina ceste po novogradnji, podaljšanju ali rekonstrukciji znaša vsaj 2 km', kar je, v skladu s 3. členom uredbe, kriterij za vrste posegov v okolje, za katere se izvede predhodni postopek.

Presoja projekta po merilih iz Priloge 2 v skladu s 5. členom uredbe tako ni relevantna.«

V vseh drugih primerih je potrebno ravnati po previdnostnem principu ob upoštevanju določb Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti predhodni postopek PVO.

12) Vprašanje: Obrazci imajo kazalnike, ki se bodo upoštevali pri potrjevanju operacij. V primeru, da pride do morebitnih razlik med Dogovorom in tistim, kar bo projektirano, npr. 12 km namesto 12,5 km – kdaj v spremembo Dogovora?

Odgovor: Uredba o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike dovoljuje 20 % spremembo projekta brez potrebe po spreminjanju Dogovora.

Informativni dan z razpravo se je zaključil ob 12. uri.

Zapisała: Nataša Naumović, Gregor Steklačič